

Mikulášov list

Vianoce a január 5/2013-2014

➤ VIANOCE SÚ TU...

Milí žiaci a študenti, chlapci a dievčatá, drahí učitelia a zamestnanci našej školy!

25. decembra slávime najkrajšie sviatky v roku – Vianoce, slávnosť Božieho narodenia.

Boh túži po tom, aby sme boli jeho rukami, ktoré hladia, jeho ústami, ktoré povzbudzujú, jeho nohami, ktoré utekajú na pomoc.

On chce, aby cez nás ľudia cítili jeho lásku k nim. Každý z nás je povolaný vydávať svedectvo o veľkej Božej láske, ktorá prišla na tento svet, tak, že sa úplne spáli ako soieca pre druhých,

ktorých nám Boh pošle do cesty.

Toto vám i sebe zo srdca prajem aj tieto Vianoce, aby sme všetci boli nástrojmi v rukách nášho Majstra, Ježiša Krista, dôverovali mu a nechali sa ním viesť cestou života! Požehnané, radostné a pokojné Vianoce i šťastný Nový rok 2014 vám praje školský kaplán a duchovný otec **Ján Kulan**.

➤ VIANOČNÁ VERZIA HYMNUSU NA LÁSKU Z PRVÉHO LISTU SV. APOŠTOLA PAVLA KORINTĀNOM

Keby som svoj dom dokonale vyzdobil jedľovými vetvičkami, blikajúcimi svietkami a vyhrávajúcimi zvončekmi, ale nemal by som lásku k svojej rodine, nebol by som ničím, iba dekorátorom.

Keby som sa namáhal v kuchyni a piekol kilá vianočných keksov, labužníckych maškrt a keby som k jedlu prestrel nádherný stôl, ale nemal by som lásku k svojej rodine, nebol by som ničím, iba kuchárom.

Keby som pomáhal v charitnej jedálni, v domove dôchodcov spieval koledy a všetok svoj majetok minul na blahobyť, ale nemal by som piesne pre svoju rodinu, nič by mi to neosožilo.

Keby som ozdobil vianočný stromček žiariacimi anjelmi a háčkovanými hviezdami, zúčastnil sa tisícich osláv a v zbere spieval kantáty, ale nemal by som v srdci Ježiša Krista, tak som nepochopil, o čo vlastne ide.

Láska prerušuje pečenie kvôli objatiu dieťaťa. Láska necháva bokom ozdoby kvôli pobozkaniu manželského partnera. Láska je priateľská napriek náhleniu a stresu. Láska nezavidí iným ich domácnosť s vyberaným vianočným porcelánom a prílehlavými obrusmi. Láska neokrikuje deti, aby uhli z cesty, ale je vďačná, že sú a že môžu stáť v ceste. Láska nedáča iba tým, ktorí môžu niečo vrátiť, ale s radosťou obdarúva práve tých, ktorí darčekom odpovedať nemôžu. Láska všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží. Láska nikdy nezaničenie. Videohry sa rozbijú, ošetrovateľské sa roztrhnú, tenisové rakety zhrdzavejú, ale dar lásky zostáva...

➤ LITURGICKÉ OKIENKO

✓ SVIATOK NARODENIA PÁNA – VIANOCE (25.12.)

Na Vianoce si pripomíname narodenie Pána Ježiša Krista, Božieho Syna, z Panny Márie. Evanjelisti, ktorí opísali život Pána Ježiša a jeho učenie, nám neudávajú presný čas narodenia. Ani mimobiblické pramene, ktoré píšú o Ježišovi, neuvádzajú dátum jeho narodenia (svetskí historici Jozef Flavius, Tacitus, Seutonius, Plínius mladší a ďalší). Evanjelista Lukáš uvádza, že sa to stalo za vlády Herodesa v Palestíne, Kvírinia v Sýrii a cisára Oktaviána Augusta v Ríme, keď bol súpis obyvateľstva v celej Rímskej ríši. Podľa výpočtov mnícha Dionýza zo 6. storočia sa narodil v roku 753 od založenia mesta Ríma. Tento rok určil za začiatok letopočtu, ktorým sa riadime dodnes. Novšie výskumy však zistili, že tento mních sa o pár rokov pomýlil. Ježiš Kristus sa narodil asi 4 až 7 rokov skôr. Nepoznáme ani deň a mesiac, kedy prišiel na svet. 25. december ako slávnosť narodenia Pána sa slávi v Cirkvi od 2. storočia. Pápež sv. Telesfor (125-136) nariadil, aby sa v tento sviatok slúžili tri sv. omše, jedna z nich o polnoci. Niekedy sa poukazuje na možnú súvislosť s rímskym sviatkom slnečného božstva, tzv. Dies Natalis Solis

Gymnázium, Základná škola a CZUŠ sv. Mikuláša v Prešove

Invicti – Sviatok zrodzenia nepremožiteľného slnka – ktorý sa tiež slávil 25. decembra a prekryval sa s tradičným dátumom zimného slnovratu. Najnovšie názory na pôvod dátumu slávenia Vianoc prezentuje historik William Tighe. Tvrdí, že Cirkev si vybrala na slávenie Vianoc 25. december preto, lebo starí Židia verili, že izraelskí proroci boli počatí v ten istý deň, v ktorý zomreli, a rímski kresťania za Tertuliánových čias vyrátali, že Kristus zomrel 25. marca. To je dôvod, prečo Vianoce pripadli na 25. decembra – jednoducho k tomuto dátumu pripočítali deväť mesiacov a vyšiel im predpokladaný dátum narodenia Ježiša Krista.

Akokoľvek, narodenie Vykupiteľa, Mesiáša, znamená spásu pre všetkých ľudí. Po prvom hriechu Adama a Evy bolo ľudstvo odkázané na život bez Boha. No už tam, v raji, Boh prisľúbil, že to nebude trvalý stav, že pošle na svet Vykupiteľa, ktorý znova otvorí brány neba pre ľudí. Počas stáročí ho Židia očakávali. Paradoxne, keď nadišiel čas, nebolo toho, kto by ho prijal do svojho domu. Rímsky cisár Augustus totiž nariadil sčítanie ľudu. Jozef s Máriou bývali v Nazarete, no zapísať sa museli v Betleheme, keďže odtiaľ pochádzal ich rod. Prekonali pritom dosť veľkú vzdialenosť – po súčasnej ceste je Betlehem od Nazareta vzdialený okolo 160 km. V tej dobe im táto cesta musela trvať niekoľko dní. Tiež treba brať do úvahy, že Mária bola v poľehnanom stave, čakala dieťa. Nebolo to teda ľahké. V Betleheme bolo už veľa ľudí, všetky ubytovne a domy boli plné. A tak nakoniec skončili – ako sa to píše v Lukášovom evanjeliu – v maštali neďaleko Betlehema. Na mieste, kde sa Kristus narodil v Betleheme, vystavala sv. Helena, matka cisára Konštantína, chrám Panny Márie. Okolo roku 550 ho opravil a vyzdobil cisár Justinián. Tento chrám stojí podnes. Hlavný oltár sa nachádza nad jaskyňou Pánovho narodenia, do ktorej po oboch stranách oltára vedú schody. Jaskyňa je nádhorne ozdobená lampami. Steny sú obložené mramorom a na nich je nápis v latinčine: „Tu sa z Panny Márie narodil Ježiš Kristus.“ Presné miesto na dlažbe označuje strieborná hviezda (na obrázku dole vľavo).

✓ SVIATOK ZJAVENIA PÁNA – TRAJA KRÁLI (6.1.)

Sviatok Zjavenia Pána alebo Troch kráľov sa v Cirkvi slávi oddávna. Na Východe sa v tento deň slávi Vianoce, čo doteraz je aktuálne u pravoslávnych veriacich. No v Západnej Cirkvi sa Narodenie Pána slávi 25. decembra, a tak 6. januára sa slávi chvilka, keď sa Kristus dal poznať ako Boží Syn mudrcom od východu a cez nich vlastne všetkým národom, keďže mudrci neboli židovského pôvodu, boli pohania.

Okrem tohto zjavenia si na Východe pripomínajú ďalšie dve zjavenia Pána: Ježišov krst, keď sa Duch Svätý v podobe holubice vzniesol nad Ježiša a z neba zaznelo Otcovo svedectvo o Ježišovi; a prvý Ježišov zázrak – premenenie vody na víno v Káne Galilejskej, o ktorom evanjelista Ján píše, že Ježiš „zjavil svoju slávu. A jeho učeníci uverili v neho“ (Jn 2,1-11). O troch kráľoch sa píše vo Sv. písme ako o mudrcoch, ktorí prichádzajú od východu. Pochádzali možno z Perzie alebo z Médie, možno z Chaldejska alebo z Arábie. Zaoberali sa prírodnými vedami, najmä skúmaním hviezd. Požívali ešte väčšiu úctu ako králi, keďže obýčajce boli radcami kráľov a ich činnosť bola zahalená rúskom tajomstva. Z evanjelistov hovorí o nich akurát Matúš (2. kap.). O ich počte sa však nezmenšuje, nevieme, koľko ich bolo. Číslo tri je tiež záležitosť tradície a nie je potvrdené. Možno to vzniklo na základe troch darov, ktoré sa spomínajú v evanjeliu – zlato, kadidlo a myrha. Tiež mená Gašpar, Melichar a Baltazar pochádzajú až z 12. storočia, kedy ich tak pomenovali na parížskej univerzite. Nič viac nevieme povedať ani o hviezde, ktorá sa spomína v evanjeliu a ktorá ich priviedla až do Betlehema. Existujú rôzne dohady a aj v súčasnosti sa rozvíjajú viaceré teórie. Mudrci našli v Betleheme dieťa aj s rodinou. Matúš píše, že vošli do domu, zdá sa teda, že to bolo už nejaký čas po narodení a podarilo sa im nájsť bývanie v dome, aby nemuseli byť v maštali. Dejepisec Herodot hovorí o zvyku na Východe, podľa ktorého keď sa stretli dvaja rovnocenní muži, objali sa, no ak bol jeden z nich vyššie postavený, ten druhý pred ním pokľakol. Keďže si mudrci pokľakli na zem – ako píše ďalej Matúš – tým prejavili, že narodené Dieťa uznávajú za vyššie postavené, ako sú oni. Nevieme určiť, či poznali a uznali jeho Božský pôvod alebo ho považovali za výnimočného kráľa. V tej chvíli mu dali aj dary – zlato, kadidlo a myrhu. V kresťanskom výklade symboliky darov sa hovorí o tom, že zlato upozorňuje na Kristov kráľovský pôvod, kadidlo na božskú podstatu jeho existencie a myrha používaná sa pri balzamovaní naznačuje Kristovu obeť za spásu ľudstva. Písmo ďalej píše, že mudrci, varovaní vo sne, cestou späť obišli kráľa Herodesa. Viac o nich nevieme.

Na Sviatok Zjavenia Pána sa pri svätých omšiach požehnáva voda, soľ a krieda. Je to starý zvyk. Následne potom kňazi chodia po príbytkoch ľudí, aby ich požehnávali vodou, ktorá bola požehnaná pri sv. omši. Kňaz sa v rodine modlí spolu s domácimi, urobí znak kríža nad príbytkom a

domácimi, pokropí byt požehnanou (svätenou) vodou a na veraje dverí napíše požehnanou kriedou nový letopočet a písmená C+M+B, čo značí *Christus Mansionem Benedicat* – Kristus nech zléhna tento dom. Niekde sa píše písmená G+M+B, čo podľa tradície sú začiatkové písmená troch kráľov Gašpara, Melichara a Baltazára. Toto požehnanie má sprevádzať rodinu počas ďalších dní, ochraňuje ich pred útokmi zlého ducha a podporuje rast v čnostiach.

➤ **3X TOP SVÄTICI MESIACA JANUÁR**

✓ **Blahoslavená Laura Vicuña, panna (22.1.)**

Dievča, ktoré našlo Ježiša a dalo život za obrátenie svojej matky. Laura sa narodila 5.4. 1891 v hlavnom meste Chile (Santiago de Chile) v fažkých časoch, ktoré ovplyvnili jej rodinu. Trpeli dôsledkami emigrácie. Otec, José Domingo, politicky prenasledovaný, musel utiecť na juh krajiny. Po jeho smrti rodina ostala v chúlостivej ekonomickej situácii. Matka, Mercedes Pino, pracovala ako dámska krajčírka. V roku 1899 sa rozhodla emigrovať do Argentíny aj so svojimi dcérami, Laurou a Juliou. Malá Laura si uvedomovala, že jej matka žije hriechnym životom s farmárom Manuelom. Laura sa kvôli tomu veľmi trápi. Počas letných prázdnin v roku 1902, Manuel Mora sa ju pokúsil dvakrát znásilniť. Keďže ho odmietla, prišla o finančnú pomoc na to, aby mohla pokračovať v štúdiu. Sestričky Dcéry Panny Márie Pomocnice v Juníne ju prijali bezplatne.

V kolégiu prijala 1.sv.prijímanie a pocítila túžbu navždy slúžiť Bohu. Laura mala iba 10 rokov, ale dokazovala zrelosť vo viere, výnimočnú na svoj vek. Do denníka si napísala: „Bože môj, daj mi život lásky, ponížovania a obety.“ Každý deň sa modlíla za uzdravenie duše svojej matky a prosila Boha, aby jej dal dosť síl, aby dokázala opustiť Manuela. Pamätajúc na slová Ježiša: „Nie je väčší dôkaz lásky ako dať život za svojich priateľov“, Laura ponúkla ten svoj: „Môj život za jej.“ A tak sa obetovala za svoju matku. Laurine slová boli vypočuté a choroba ju pomaly premáhala. Matka jej pred smrťou sľúbila, že odíde od Manuela Moru a vráti sa k Bohu. Laurine poslanie sa skončilo. Zomrela 22. januára 1904, nemala ešte ani 13 rokov. Hneď na druhý deň pri mŕtvom tele svojej dcéry, dodržala mama Mercedes svoj sľub a zmierila sa s Bohom. V roku 1988 ju pápež Ján Pavol II. vyhlásil za blahoslavenú.

✓ **Sv. Tomáš Akvinský, kňaz a učiteľ Cirkvi (28.1.)**

Bol to jeden z najväčších učencov a mudrcov Cirkvi. Narodil sa v roku 1226 v Kalábrii v Taliansku na zámku Roccasecca d'Aquino pri Monte Cassine. Bol tichej, ale veselej povahy. Ako päťročného ho otec dal do benediktínskeho kláštora na výchovu a vzdelávanie. Bol taký nadaný, že už ako desaťročný mohol ísť študovať na vysokú školu do Neapola. No rodičia to zatiaľ nedovolili a zobrali si ho domov. Tomáš sa usilovne učil, modlil, pomáhal chudobným. Stávalo sa, že vyprázdnil pre nich aj celú komoru. Ako štrnásťročný odišiel na univerzitu do Neapola. Tomáš aj tu bol veľmi horlivý. Zoznámil sa s rehoľou dominikánov a rozhodol sa, že do nej vstúpi. Rodičia mu v tom bránili. Chceli, aby sa stal radšej benediktinom a aby žil v blízkosti rodného zámku. V budúcnosti by sa snáď stal aj opätom – vedúcim kláštora. On však chcel zostať v zbravej reholi. Najbližší príbuzní ho všemožnými spôsobmi odhovárali. Dokonca ho aj fyzicky trápili. Potom jeho bratia najali aj nemravné dievča, aby ho zoviedlo. Tomáš však odolal. S horiacim polenom z ohníka ju vyhnal preč. Dva roky bol voäznený svojou rodinou, až sa to dozvedel pápež Inocent IV. a cisár Fridrich II. Až na ich rehovárane pustili Tomáša, aj to takým spôsobom, aby bratia o tom nevedeli, len jeho matka. O rok nato Tomáš zložil slávnostné rehoľné sľuby. Predstavení rehole ho potom poslali k sv. Albertovi Veľkému, ktorý vtedy pôsobil v Kolíne. Tomáš aj tam vynikal vo vzdelaní a bystrosť. Vynikal však aj svojou výškou (190 cm) a tučnosťou. Keďže skoro stále mlčal, vyslúžil si prezývku „nemý vól zo Sicílie“. Raz ho však učiteľ vyzval, aby vysvetlil nejaké nejasné miesto zo Sv. písma. Tomáš to urobil tak múdro, že sa všetci zadívali. Albert zvolal: „Vy nazývate Tomáša nemým volom, ale príde čas, keď sa on ozve takým mohutným hlasom, že ho počuje celý svet!“ Tak sa stalo, Tomáš patrí dodnes k najslávnejším teológom všetkých čias. Tomáš prednášal na univerzitách v Paríži, Neapole, Ríme, bol veľmi vyhľadávaný študentmi, ale aj teológmi. Bol veľmi precízny a jasný v definíciách pojmov a jeho zásluhou Cirkve získala presné pomenovania mnohých vecí. Vychádzal z Aristotela. Napísal mnoho spisov. Najslávnejším sa stala *Summa Theologiae* (Súbor teológie). Okrem toho bol výborným kazateľom, zložil aj nádherné hymny ku cti Sviatosti Oltárnej, ktoré máme preložené aj v slovenčine (Ctíme túto Sviatosť slávnou; Chváľ, Sione, Spasiteľa; Klaniam sa ti vrúčne). Popritom všetkom zostal veľmi pokorným a poníženým. Nikdy neprijal žiadne povýšenia, ktoré mu ponúkali jeho predstavení. V roku 1274 dostal pozvanie od pápeža Gregora X. na koncil, ktorý sa mal konať v Lyone. Tomáš, v tom čase chorý a slabý, sa poslušne vybral na cestu. No cestou tak vážne ochorel, že musel zostať v kláštore cisterciánov vo Fossanove pri Terracine. Tam aj 7. marca 1274

zomrel. Za svätého ho vyhlásil pápež Ján XXII. v roku 1323, pápež Pius V. ho vyhlásil v roku 1567 za učiteľa Cirkvi a pápež Lev XIII. ho vyhlásil za patróna všetkých katolíckych škôl. V Cirkvi sa mu vo všeobecnosti dáva titul „doctor angelicus“ (anjelský učiteľ).

✓ **Sv. Ján don Bosco, kňaz (31.1.)**

Narodil sa v talianskej dedinke Becchi (Castelnuovo di Asti) 16. augusta 1815 v roľníckej rodine. Po smrti otca Františka sa už ako dvojročný stal sirotou a mama Margita ostala na výchovu Antona, Jozefa a Janka sama. S láskavou vytrvalosťou spojenou s neohraničenou vierou mama Margita ako múdra vychovávateľka vytvorila zo svojej rodiny domácu cirkev. Janko už odmala cítil túžbu stať sa kňazom. Rozprával o svojom sne z deviatich rokov, ktorý mu ukázal jeho poslanie: „Buď pokorný, statočný a silný,“ povedala pani žiariaca ako slnko, „to, čo sa teraz deje s týmito vlkami, ktorí sa menia na baránkov, ty urobíš s mojimi deťmi. Ja ti budem učiteľkou. Príde čas, že všetko pochopíš.“ Už od chlapčenských rokov si Janko začal získavať svojich spolužiakov hrami a kúzlami, ktorým predchádzal tvrdý tréning. Každé jeho vyspreádzala práca a modlitba. Staručký kňaz don Calosso ho uviedol do kňazských štúdií, no zároveň sa musel popasovať s mnohými fažkosťami, dokonca opustiť aj vlastný dom kvôli nezhodám s bratom Antonom, ktorý chcel, aby Janko pracoval na poliach. Janko ako seminarista v Chieri založil Spolok veselosti, v ktorom boli združení mladíci z mestečka. Za kňaza bol vysvätený v júni v roku 1841. Jeho duchovný vodca don Cafasso mu odporučil, aby si štúdiu ešte doplnil v cirkevnom konvikte. Popritom však don Bosco začal okolo seba zbierať prvých chlapcov a organizoval sviatočné oratórium, ktoré sa spoiatku presúvalo z miesta na miesto, až nakoniec zakotvilo na Valdoccu. Mama Margita, aj keď už bola v pokročilom veku, prijala jeho pozvanie a prišla do Turína, aby mu pomohla s chlapcami. Stala sa pre nich mamou Margitou. Don Bosco začal poskytovať útulok sirotám bez prístrešia. Učil ich práci a láske k Pánovi, spieval, hral a modlil sa s nimi. Z prvých chlapcov sa stali prví spolupracovníci a začala sa rozvíjať aj jeho výchovná metóda, známa ako preventívny systém. Často hovorieval: „Buďte s chlapcami, rozumom, vierou a láskavosťou predídete hriechu. Stanete sa svätými a vychovávateľmi svätých. Naši chlapci budú cítiť, že sú milovaní.“ Z prvých spolupracovníkov, aj vďaka pomoci pápeža Pia IX., vznikla kongregácia – rehoľná spoločnosť Saleziánov, ktorá si za svoj cieľ stanovila, že sa bude usilovať o spásu mládeže, a to takým spôsobom, že bude bojovať proti každej chudobe a osvojí si heslo: „Daj mi dušu a ostatné si vezmi.“ Mladý Dominik Savio bol prvým ovocím preventívneho systému. Panna Mária Pomocnica, ktorá vždy pomáhala donovi Boscovi v jeho diele, ho obdarila mnohými milosťami, často aj výnimočnými, ba aj peniazmi, ktoré potreboval pre svoje aktivity. Pomohla mu aj pri stavbe baziliky postavenej na jej počesť. Spolu so svätou Máriou Dominikou Mazzarellovou založil Inštitút dcér Márie Pomocnice, so svojimi dobrodincami a spolupracujúcimi laikmi zase saleziánskych spolupracovníkov. Spomedzi množstva aktivít, ktoré vykonal počas svojho života, za osobitnú zmienku stojí jeho misionárska horlivosť a angažovanosť v šírení dobrej tlače, najmä cez saleziánsky vestník *Bolettino salesiano*. Don Bosco zomrel zodratý od práce ako 72-ročný dňa 31. januára 1888. Dnes sú saleziáni prítomní po celom svete. Donovi Boscovi dala Cirkve titul otec a učiteľ mládeže. Pápež Pius XI., ktorý ho osobne poznal, ho v roku 1929 vyhlásil za blahoslaveného a na Veľkú noc 1. apríla 1934 za svätého.

➤ **SÚŤAŽ:**

(?Odpovede sú ukryté v texte celého listu! ☺)

Kto chce získať pekné ceny, nech odpovie na tieto súťažné otázky a dá ich školskému kaplánovi:

1. Ako vznikli Vianoce a čo vtedy slávime?
2. Aký je význam sviatku Zjavenia Pána?
3. Kto bol sv. Ján don Bosco, komu sa hlavne venoval a čo založil?

➤ **MODLITBA K SV. MIKULÁŠOVI:**

Bože, darca každého dobra, na príhovor svätého biskupa Mikuláša pomáhaj nám v každej núdzi a chráň nás pred každým nešťastím; daj nám veľkodušné srdce, aby sme ochotne dávali iným, čo prijímame od teba, a tak bezpečne kráčali po ceste spásy. Skrze nášho Pána Ježiša Krista, tvojho Syna, ktorý je Boh a s tebou žije a kráča v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov. Amen.

Sv. MIKULÁŠ, ORODUJ ZA NÁS.

➤ **KLIKNI:**

www.zsgmik.sk; www.kbs.sk; www.ke-arcidieceza.sk;
www.tkbs.sk; www.modlitba.sk; www.vatican.va;
www.zivotopisysvatych.sk; www.svatepismo.sk

„VŠETKO ROBME NA VÄČŠIU ČEŠŤ A SLÁVU BOŽIU!“

